

Vicens Vives, de nou recordat a la UdG

Els dies 14 i 15 de març es van celebrar a la Facultat de Lletres les II Jornades Jaume Vicens Vives, organitzades conjuntament pel Departament de Geografia, Història i Història de l'Art i el Centre d'Història Rural de l'ILCC, i dedicades a analitzar l'obra de l'historiador gironí que els dóna nom.

Tres foren els principals eixos d'aquestes jornades, a saber: les ponències, la presentació pública del fons que la família Vicens-Rahola diposità a la UdG l'any 1988 i la taula rodona que aplegà destacats deixebles de Vicens. Les cinc ponències es destinaren a parlar de la trajectòria intel·lectual i política de l'historiador (a càrrec de Josep M. Muñoz) i dels distints contextos historiogràfics en els quals treballà: la Catalunya noucentista (Ramon Grau); la historiografia espanyola de les primeres dècades del segle XX, ja més professionalitzada i oberta a Europa de la mà de la Institución Libre de Enseñanza i la Junta para Ampliación de Estudios (Pedro Ruiz Torres); la historiografia dels primers anys del franquisme, resultat directe de la ruptura de la tradició liberal (Gonzalo Pasamar); i la que, més tard, va començar a rebre algunes influències de l'escola francesa dels *Annales* (Julián Casanova).

El segon eix de les Jornades fou la presentació pública (a càrrec de Jaume Ruffi) del fons bibliogràfic i documental (i de les seves possibilitats) dipositat

generosament a la UdG pels hereus de Vicens, el qual des d'ara podrà ser més conegut i consultat gràcies a l'edició d'un CD (presentat en ocasió de les jornades) que inaugura la col·lecció Ex-libris, destinada a donar a conèixer els distints fons bibliogràfics que es custodien a la Universitat.

Finalment, i com a encertada cloenda, cal esmentar la taula rodona «Jaume Vicens vist pels seus deixebles». Moderada per Joaquim Nadal, va reunir destacats deixebles de l'historiador gironí que han tingut un paper rellevant (seguint la preocupació divulgadora i didàctica de Vicens) en la renovació de l'ensenyament de la història en els instituts els darrers quaranta anys (Ramon Gubern, Montserrat Llorens, Rosa Ortega i Joan Roig) o en la renovació de la investigació històrica (amb especial èmfasi en el camp de la història social i econòmica) desenvolupada en l'àmbit universitari (Emili Giralt i Jordi Nadal). Tots ells, davant d'un públic nombrós i divers (alumnes, professors, familiars de Jaume Vicens), destacaren les

característiques del que fou el seu mestre. Jordi Nadal evocà el Vicens que era, allhora, un bon investigador i professor (ja «que les seves classes feien un gran impacte» i «tothom volia anar a primera fila») amb una gran capacitat de treball, un «gran sentit positiu de la vida» i no pas poques dosis de magnetisme i atracció personal. Emili Giralt destacà la seva voluntat de «transcendir l'àmbit pròpiament universitari». Ramon Gubern, al seu torn, després d'expressar la seva admiració per Vicens, va reconèixer, fent un exercici de franquesa, que la relació dels alumnes amb el mestre no deixava de ser un xic «vassallàtica». Segons ell, a Vicens «l'erudició li anava estreta», i es delia molt més per les grans síntesis i les intuïcions brillants. Montserrat Llorens (que parlà també en nom de Rosa Ortega i Joan Roig) posà de manifest com ells havien intentat continuar la tasca endegada per l'historiador (de qui va destacar el seu lligam amb l'ensenyament actiu practicat per l'Institut Escola de la II República) de millora dels llibres de text destinats a l'ensenyament de la història, a partir de la consideració (molt cara a Vicens) que els alumnes «no són només repetidors mecànics dels rotllos dels professors, sinó gent activa» als quals es pot implicar més en el procés d'aprenentatge amb les eines adequades i una nova concepció de la història en què els protagonistes no són només els herois i els reis, sinó també la gent «normal».

En definitiva, després d'aquestes intenses jornades, no absentes d'alguns interessants debats i polèmiques (inevitables en la mesura que no tothom fa la mateixa diagnosi i valoració quan

es parla de la historiografia), ara només cal esperar que ben aviat se'n publiquin les ponències i es faci la transcripció (i edició) de les diferents intervencions de la taula rodona de cloenda, ja que aquestes darreres són uns testimonis històrics incisius i de gran vivesa que, amb el temps, com passa amb els bons vins, guanyaran en importància i interès. Llàstima que per raons imperatives de darrera hora als professors Josep Fontana i Enric Lluch no els fos possible participar en la taula rodona, tal com s'havia previst.

Joaquim M. Puigvert i Solà

El professor Joaquim Florit, en el record

El dia 9 de març d'aquest any 2002 va morir a Barcelona a Barcelona el professor Joaquim Florit Garcia, a l'edat de noranta-un anys. Va arribar a Girona l'any 1942 per ocupar la càtedra de llengua llatina i, al mateix temps, la direcció de l'Institut Vell del carrer de la Força.

La seva mort ha colpit molts gironins i, especialment, els que vam ésser alumnes seus i que amb el record copsem ara amb enyorança el que va significar el seu mestratge i la seva estada a Girona durant vint-i-cinc anys.

El Sr. Florit —així el solíem anomenar— va néixer a Múrcia i va arribar al nostre institut procedent del de Torrelavega. Ben aviat s'identificà amb la realitat gironina i es considerà un

gironí més. Pels volts de l'any 1967, per raons personals i «en comissió de serveis», va traslladar-se a Barcelona, on dirigí l'institut de nova creació Emperador Carlos, en el qual es jubilà l'any 1980.

La seva relació amb Girona no es va interrompre mai, i durant molt de temps conservà el seu pis del carrer dels Alemanys, prop de la Porta Rufina, situació de la qual ell solia vantar-se, tot manifestant el seu goig de viure a tocar d'unes memorables restes de la Gerunda romana.

Coneixia molt bé i estimava amb deler tots els racons de la Girona antiga. No era gens estrany trobar-lo, en els seus pocs moments de lleure, passejant pels vells carrerons, tot repassant i descobrint la història de la nostra ciutat.

L'institut del temps del Sr. Florit, sobretot de la primera època, no podia sostreure's a les limitacions i restriccions que les circumstàncies de la trista i llarga

postguerra imposaven. El centre tenia pocs recursos, l'edifici era vell, el material escolar era escàs, a les aules els nois i noies eren separats pel passadís que rebia, irònicament, el nom de «paral·lel 38»... i no obstant això l'estimàvem com era, no en teníem cap altre i era, en definitiva, «el nostre institut». Ens compensava tenir aquella aula de física, tan plena d'aparells estranys; l'aula de ciències naturals, tan emblemàtica; l'aula esglaonada; les obertures solemnes de curs; les celebracions de la festa de sant Tomàs; el cant del *Gaudeamus igitur*, més gloriós que altres cants imposats, i, sobretot, uns professors ben rellevants: García López, Gener, Sobrequés, Fustagueras, Mn. Fuentes... i més endavant Bonnín, Colàs, Rosina Lajo, entre molts d'altres.

Amb un sentit de responsabilitat extraordinari i amb un saber fer de persona conscient i complidora de la seva tasca, el Sr. Florit va dirigir l'Institut gairebé dinou anys, no exempts de dificultats de tota mena, cabòries i moltes vegades incomprensions. Abans de tot, ell era l'home, el company i el professor.

Era conscient de la tasca encomanada als docents, una tasca doble entre els professors i els alumnes, i sabia compaginar molt bé l'exigència i l'autoritat que la docència concedeix, amb un capteniment de respecte i d'estima pels alumnes. Era el *doctus magister*, el professor savi, però amable, comprensiu, sempre obert al diàleg, ple d'humanitat, constantment disposat a donar consells i a ajudar en l'organització d'activitats que ell intuïa que podrien ésser saludables.

El professor Florit, el dia de la seva jubilació, l'any 1980.

